

покласти «руку на серце» та впевнено стверджувати, що повсякчасно дотримувався академічної доброчесності.

Отже на підставі всього вище викладеного можна зробити висновок, що таке нововведення у законодавстві як академічна доброчесність може формально існувати, як пункт законодавства. Для висування вимог до застосування правил академічної доброчесності необхідно вивести на необхідний рівень освітню галузь. За таких умов санкція не потребуватиме права на існування. На сьогодні використання правил академічної доброчесності буде слугувати зловживанням з боку усіх її суб'єктів.

Література

1. Добко Т. Академічна культура та доброчесність, як соціальний капітал сучасного університету // Т. Добко, В. Турчиновський // Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова – К.; Таксон, 2016. – 234 с.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII: Верховна Рада України [Електронний ресурс]: [Веб-портал]. – Електронні дані. – Київ : Верховна Рада України, 1994-2017. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>, вільний.

Самойлюк Д. В.

слухач магістратури
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

Науковий керівник

кандидат психологічних наук, доцент

Шинкаренко І.О.

ПРОБЛЕМА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВИПУСКНИКІВ ВУЗІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зміни, які відбуваються в економічному, соціальному, політичному житті українського суспільства, викликають необхідність у фахівцях високого рівня. Посилення уваги до підготовки професійних кадрів зумовлене потребою сучасного суспільства в розв'язанні проблем у різних сферах життя. Тому сьогодні в сучасному суспільстві є актуальною проблема готовності майбутніх фахівців до продуктивної професійної діяльності. Рівень розумового розвитку, засвоєні знання і вміння тривалий час вважалися основними критеріями готовності людини до професійної діяльності. Проте вимоги, які висувають реалії сучасності до фахівців багатьох професій, нині дуже високі, і це стосується й психологічного компонента (професійна мотивація, ставлення

людини до професії та до себе як професіонала, особистісні та професійні якості тощо).

Як вважає Н.О. Антонова, однією з основних причин того, що випускники вищих закладів не завжди відповідають тим вимогам, які висувують до них як до фахівців майбутня професія та суспільство, є саме низький рівень психологічної готовності до професійної діяльності. У практиці вищих навчальних закладів (далі – ВНЗ) досі відсутня система продуктивного особистісно-професійного розвитку майбутнього фахівця, переважають репродуктивні методи його навчання, які забезпечують «наповнення» студента знаннями. У результаті становлення психолога формування його як суб'єкта обраної діяльності відбувається після закінчення ВНЗ, шляхом спроб і помилок.

На думку С.М.Кучеренко формування психологічної готовності до професійної діяльності – це розвиток, становлення необхідних ставлень, установок, досвіду, майстерності, які дають можливість людині усвідомлено здійснювати професійну діяльність. Виділяють три ступені сформованості психологічної готовності до професійної діяльності: 1) непрофесійний рівень – майбутній спеціаліст не підготовлений, не має досвіду практичної діяльності або ці показники знаходяться на низькому рівні; 2) передпрофесійний рівень характеризується незакінченою підготовкою до виконання спеціальних функцій; 3) професійний рівень розбивається на два підрівня – звичайний рівень і рівень професійної майстерності. Звичайний рівень характеризується можливістю здійснювати спеціальну діяльність, а рівень професійної майстерності – високою якістю виконання діяльності, творчим підходом до її здійснення. Теоретичний аналіз дозволив визначити основні чинники формування психологічної готовності до професійної діяльності, які можна віднести до двох груп: «умовно внутрішні» (індивідуально-особистісні) та «умовно зовнішні» (соціально-педагогічні). До «умовно внутрішніх» чинників відносяться: – внутрішні протиріччя між досягнутим і необхідним рівнями професійного становлення; – мотивація особистості, наявність потреби у постійному самовдосконаленні, чіткість уявлень про сутність майбутньої професії; – рефлексія професійного становлення, ідентифікація з професією; – вік, стать. Відповідно до «умовно зовнішніх» чинників: – включення студентів в активну і різноманітну діяльність; – забезпечення емоційного клімату, залучення до активної діяльності; – особливості функціонування, структура навчального закладу, в якому відбувається підготовка спеціаліста та специфіка навчально-виховного процесу; – спеціальним чином організована професійно-педагогічна підготовка в умовах інформатизації навчального процесу; – використання системи критеріїв адекватного оцінювання рівнів сформованості психологічної готовності до діяльності; – творчий підхід до навчання та підготовки майбутнього спеціаліста.

У свою чергу, І.А. Ревіна виділила умови, що перешкоджають формуванню психологічної готовності до майбутньої професійної діяльності: – психологічні особливості студентського віку: недостатньо розвинута здатність сполучати ближню та віддалену перспективу; незавершеність розвитку функції планування; протиріччя і неупорядкованість різних «Я»; – умови розвитку суспільства: зміна ціннісних орієнтирів в сучасному суспільстві; поява великої кількості «нових» професій; некерований ріст вищих навчальних закладів; особливості сучасної системи освіти. Психологічна готовність до діяльності найбільш успішно формуються коли зміст навчально-виховного процесу наближений до умов діяльності. Тому, педагогічний процес підпорядковується закону моделювання, згідно з яким усі заходи, що проводяться, мають відбуватися в ситуаціях, максимально наближених до тих умов, в які випускник може потрапити в реальності.

Сучасний етап розвитку суспільства висуває до роботи професіоналів, а значить, і до роботи вищих навчальних закладів, зайнятих їх підготовкою, принципово нові вимоги. Більшість вузів країни в даний час використовує інформаційну модель навчання, яка орієнтує студентів на наступні напрями: прийняти інформацію, переробити її, продемонструвати ступінь її освоєння. Подібна модель сприяє розвитку пасивної ролі студента та формуванню мотивів «уникнення невдачі», спрямована головним чином на придбання знань і слабо націлена на формування готовності до діяльності. Готовність студента-випускника – це істотна передумова ефективності його діяльності після закінчення вузу. Готовність допомагає успішно виконувати обов'язки, правильно використовувати знання, досвід, зберігати самоконтроль і перебудовуватися при появі непередбачених перешкод. Складність проблеми полягає в тому, що успіх у новій діяльності не гарантується простим перенесенням вироблених раніше якостей і станів в нову ситуацію. Поряд з актуалізацією якостей, досвіду в новій ситуації спостерігається процес входження в неї. Тому важливим показником є як процес придбання професійної самостійності під час навчання у вузі, так і процес адаптації їх як випускників до успішної професійної діяльності. Про готовність, її рівні можна судити за часом, необхідному для придбання професійної самостійності після закінчення вузу. . Формування психологічної готовності до професійної діяльності є ціллю і результатом довготривалого процесу підготовки спеціаліста у вищому навчальному закладі, який відбувається згідно з психолого-педагогічним супроводженням навчально-виховного процесу, та являє собою комплекс організаційних, психологічних і педагогічних заходів та здійснюється за наявності й врахування певних психологічних чинників та принципів.

Література

1. Антонова Н.О. Проблеми діагностики психологічної готовності до професійної діяльності у випускників психологічного факультету / Н.О. Антонова // Актуальні проблеми психології : зб. наук. праць. – 2009. – Том X. – Ч. 11. – С. 43–52.
2. Кучеренко С.М. Оценка психологической готовности студентов к профессиональной деятельности как одно из направлений повышения качества подготовки специалистов / Вісник Харківського університету, № 403, Серія психологія, Харків: ХДУ, 1998.
3. Ревина И.А. Исследование готовности школьников к осознанному профессиональному выбору / Пед. обозрение. – 2007. – № 3. – С. 100-106.

Симоненко Т. В.
слухач магістратури
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

Науковий керівник
кандидат педагогічних наук, доцент
Маркіна Л.Л.

ПРИНЦИП ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Об'єктивна потреба в підвищенні якості підготовки юристів, формуванні у них готовності до майбутньої професійної діяльності обумовлює необхідність індивідуалізації процесу навчання.

Педагогічний досвід свідчить, що індивідуалізація процесу навчання дає відчутні якісні результати й можливість розв'язати багато суперечностей у навчально-професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

Проблема індивідуалізації навчання досліджувалася і висвітлювалася в працях А. О. Богопольського, М. С. Бургіна, В. М. Володька, С. У. Гончаренка, О. С. Дубинчука, І. В. Мороз, П. І. Сікорського та ін. Проте автори науково-педагогічної та методичної літератури мають багато розбіжностей у понятійно-категоріальному аналізі понять «індивідуалізація», «індивідуальний підхід» та пропонують різні підходи до індивідуалізованого навчання.

На думку В.М. Володька, «індивідуалізація – це організація такої системи взаємодії між учасниками процесу навчання, за якої якнайповніше враховуються й використовуються індивідуальні особливості кожного, визначаються перспективи подальшого розумового й гармонійного вдосконалення особистісної структури, відбувається пошук засобів, які б компенсували наявні вади і сприяли формуванню індивідуальної особистості» [1, с.13].

На наш погляд, саме такий підхід надає можливість зрозуміти сутність індивідуалізації навчання як дидактичного принципу. Цікаво і доцільно в цьому